

Posudek vedoucího na diplomovou práci Vladimíry Melnarové *Stylizace doprovodů lidových písní s výhledem na provádění s dětským instrumentálním souborem a na vokální provádění*

Na úvod hodnocení předložené práce je třeba souhlasit s autorkou, když k výsledkům svého zpracování dané problematiky na 6. straně podotýká, že lidová píseň má v našem životě a v životě našich dětí stále důležitou funkci a že je sama o sobě natolik krásná a vytříbená, že jí snad ani není třeba doprovázet. S důvody, které autorku vedou ke hledání vhodných doprovodů, se lze rovněž ztotožnit, ovšem s vědomím, že nejsou jediné. Zde je totiž uplatněno především hledisko pragmaticky pedagogické (které má nesporné opodstatnění), a sice, že děti lze v jejich přirozené zvědavosti a touze po kreativním projevu zapojit právě do hledání a provádění doprovodů (viz 7. stranu).

Struktura práce je zřetelná: na úvod navazuje pětice kapitol, následuje závěr a seznam použité literatury. Jádro práce sice spočívá ve 4. a 5. kapitole, ale autorka tuto problematiku zasazuje do širšího hudebně výchovného rámce: charakterizuje jednotlivé ročníky z hlediska osvojených dovedností, které se k produkci lidové písně vážou, uvádí klasifikaci hudebních nástrojů, které autorka využívá při výuce, a nakonec se dostává i ke stěžejním momentům v dějinách evropské a posléze české hudební pedagogiky. Zde podtrhuje fakta, která mají pro práci s lidovou písní v rámci rozvíjení dětské hudebnosti hlubší význam, a to zejména činnost České Orffovy společnosti a v návaznosti též současné metody rozvíjení hudebnosti.

Vlastní autorčin přínos spočívá ve 4. a 5. kapitole. 4. kapitola nabízí popis hudebních her, jak je diplomantka sama uplatňuje ve výuce. Tradiční forma rytmických a melodických her tu dostává nový obsah. Jejich popis by jistě zasloužil větší důkladnost či dokonce přesný zápis (především rytmický), v této podobě je srozumitelný především těm, kdo se podobnými činnostmi již zabývají. Ideu her je však třeba ocenit, neboť jistě rozvíjí nejen hudebnost samu, ale také empatii, obrazotvornost a ve vhodných kontextech i slovní zásobu a pohybovou koordinaci. 5. kapitola představuje autorčiny vlastní úpravy lidových písní pro různorodá obsazení. Dokazuje tak, že diplomantka je činná především jako tvořivý pedagog využívající přirozené dětské hudebnosti, že respektuje možnosti hudebního projevu dítěte (a to jak instrumentálního, tak vokálního) na daném stupni a že přirozenou cestou rozvíjí estetické citění žáka. Úpravy pro tříhlas jsou vedeny sice v tradičním duchu, avšak s citem pro souznění dětských hlasů, nejsou harmonicky přehuštené, ale ani chudé, a poskytují tedy vděčný materiál pro zpěváky i posluchače. Instrumentálním úpravám lze snad vytknout nedostatečný smysl pro závěry, a to především v oblasti rytmu, na druhé straně se tu setkáváme pouze s návrhy, které lze v praxi dále obměňovat, takže zápisy není třeba pokládat za zcela fixní a jediné možné řešení. Nelze ovšem opomenout nedostatky notografické, a to v písni Kooka-Burra, přestože zvuková podoba je vcelku zdařilá (odhlédneme-li však od zbytečné rytmické neuzavřenosti). Písně nejsou ovšem upravovány jen spontánně a samoučelně, nýbrž s pedagogickým záměrem, což je třeba vyzdvihnout. Svědčí o tom komentáře, které užité postupy odůvodňují i popisují. Vzhledem k autorčině kreativní povaze se pak ani nelze divit přenášení hudebně tvořivých projevů do výuky ostatních předmětů, například do výuky čtení. Jako příklad o tom svědčí jedna z jejích vlastních písní – Písmenková písnička. Přestože podstatná jsou v ní slova a melodie je zprvu nenápadná a jen nevýrazně vyklenutá, vybočuje posléze do subdominantní tóniny a vzbuzuje dojem triovosti, tedy formového kontrastu, i když zde jen na malé ploše.

Uvedené úpravy představují produkty individuální práce a osvědčují úroveň hudebního myšlení i nepostradatelnou úroveň autorčina etického postoje k realitě. Do práce, jež vychází z potřeb pedagogické praxe a jež do této praxe zpětně ústí, se tak promítají nejen autorčiny zkušenosti hudebně pedagogické, ale také její širší pedagogicko-kreativní schopnosti a dovednosti i snaha o realizaci svébytných, neformálních obsahů výchovy a vzdělávání v místě

autorčina působení, o výchovu hudbou v pravém slova smyslu. A právě tyto jevy je třeba mít při celkovém hodnocení práce na zřeteli.

Hlavním kritériem pro hodnocení předložené práce z ryze odborného (hudebně pedagogického) hlediska je podle mého názoru především životaschopnost úprav, byť nejsou zcela bez kazu. Toto kritérium je zde myslím splněno, jak ostatně dokazuje autorčina vlastní praxe. Obsah a způsob zpracování odpovídají vytčenému cíli, proto práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako **výbornou**.

16. 4. 2006

Michal Nedělka
Univerzita Karlova v Praze – Pedagogická fakulta
katedra hudební výchovy